

Sirpa Oja

KM, ohjaava opettaja, eo, STOrY työnohjaaja

Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva

sirpa.oja@valteri.fi

www.valteri.fi

JOPO RAUMAN SEUTU 18.4.2017 UUSIKAUPUNKI

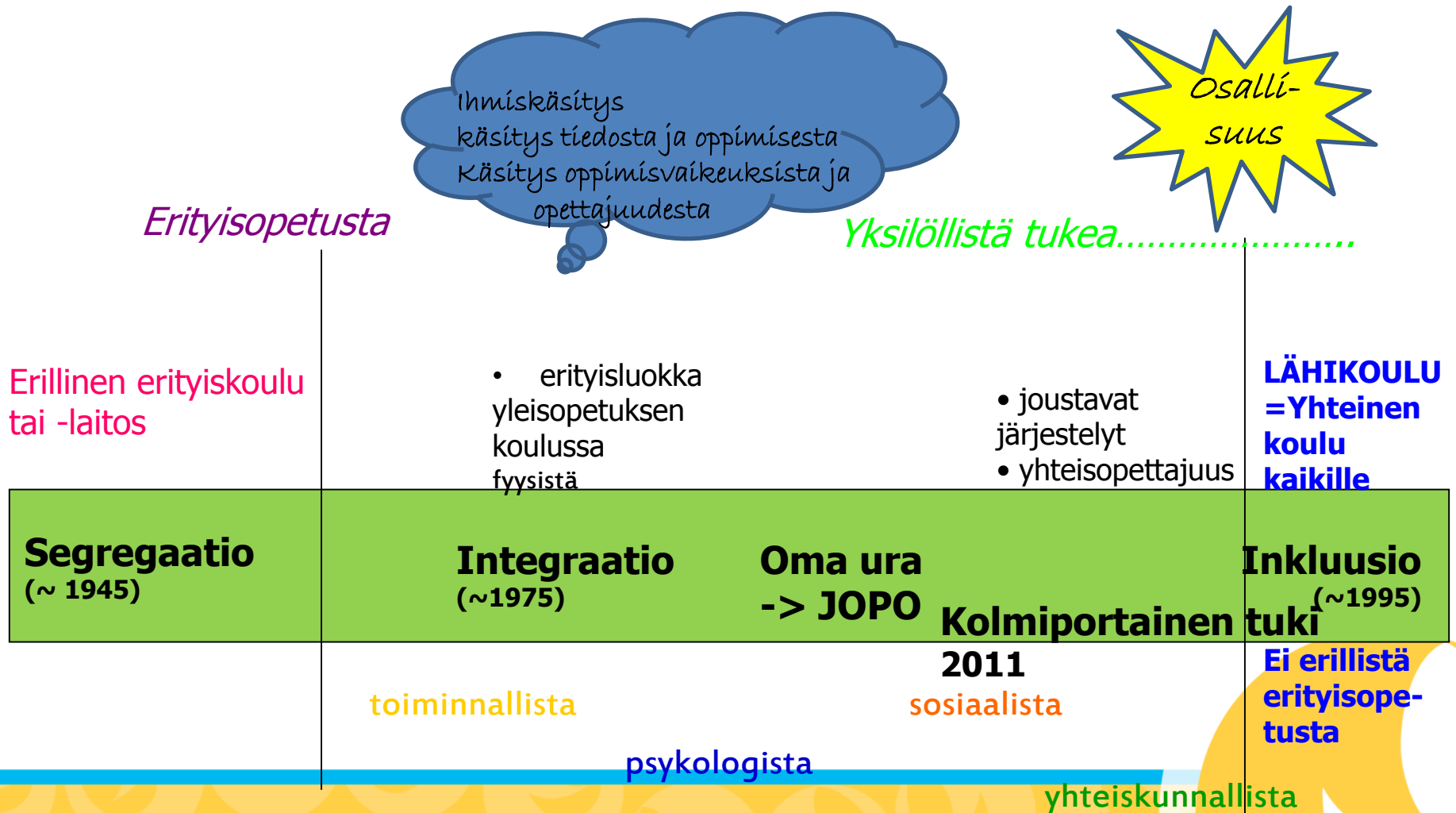
JOUSTAVAN

PERUSOPETUKSEN

JÄRJESTÄMISEN

PERUSPERIAATTEET

Historiallinen jatkumo segregaatiosta lähikoulu-periaatteeseen

POL ja OPS2014

POL 5 § ([29.12.2009/1707](#))

Muu opetus ja toiminta

- Kunta voi järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta, lisäopetusta ja kunnan päättämässä laajuudessa perusopetuksen 7–9 vuosiluokkien yhteydessä annettavaa **joustavan perusopetuksen toimintaa**.
- Joustavan perusopetuksen toiminnan järjestämisestä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

OPS2014 luku 5.4.

- JOPO-opetus toteutetaan perusopetusta koskevien säädösten ja opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti

Peruskouluasetus

9 a § [\(29.12.2009/1768\)](#)

Joustavan perusopetuksen toiminnan tavoitteet ja sisältö

- Joustavan perusopetuksen toiminnan tavoitteena on **vähentää perusopetuksen keskeyttämistä ja ehkäistä syrjäytymistä.**
- Joustavan perusopetuksen toiminnalla tarkoitetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan järjestettävää opetusta ja oppimisen ja kasvun tukea. Opetus järjestetään **pienryhmämuotoisesti** koulussa, työpaikoilla ja muissa oppimisympäristöissä moniammatillista yhteistyötä sekä tuki- ja neuvontapalveluita käyttäen.

OPPS2014 luku 5.4.

JOPO:n tavoitteena on

- Vahvistaa oppilaiden opiskelumotivaatiota ja elämänhallintaa
- Perusopetuksen oppimäärän suorittaminen
- Tuetaan oppilaita, kun he siirtyvät seuraavaan koulutusvaiheeseen
- Edistetään heidän valmiuksiaan menestyä opiskelussa

Oppilaalla on oikeus tukeen (POL 30§)

- JOPO-oppilaalla on oikeus POL mukaiseen oppimisen ja koulunkäynnin tukeen ->yleinen ja tehostettu tuki
- Ohjaukseen
- Oppilashuoltoon
- Poikkeuksellisesti JOPOon voidaan ottaa myös erityisen tuen oppilas, mikäli hän
 1. Kykenee noudattamaan opetuksessa käytettävää opetussuunnitelmaa ja
 2. Opetusjärjestelyä voidaan pitää oppilaan edun mukaisena

POL 2010

- **3 §**

Opetus järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ja siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä.

- **30 § *Oikeus saada opetusta***

- Opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista **opetusta**, **oppilaanohjausta** sekä **riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea** heti tuen tarpeen ilmetessä.

Oppimissuunnitelma

- Oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma tai tarkistetaan jo olemassa oleva
- Sisältää soveltuvin osin samoja sisältöjä kuin tehostetun tuen oppilaan oppimissuunnitelma
- Tulee sisältää kuvaus oppilaan joustavan perusopetukseen liittyvistä erityispiirteistä, kuten kuvaus koulun ulkopuolisista oppimisympäristöistä ja niissä tapahtuvan opiskelusta

OPS2014

- JOPOa suunnittelemaan ja organisoimaan voidaan perustaa ohjausryhmä
- Opetuksessa korostuu moniammatillinen sekä eri hallintokuntien ja organisaatioiden yhteistyövälinen yhteistyö
- Yhteistyössä myös ammatilliset oppilaitokset ja lukiot, nuorten työpajat, vapaan sivistystyön laitokset

JOPOn työtavat ja menetelmät

- Vastaavat JOPOn valittujen oppilaiden yksilöllisiä tarpeita
- Erityisesti kehitettävä oppilaiden osallisuutta ja yhteenkuuluvuutta kouluyhteisössä lisääviä työmuotoja
- Vahvistettava JOPOn toimijoiden ja huoltajien välistä yhteistyötä
- Painotetaan toiminnallisia ja työpainotteisia opiskelumenetelmiä

JOPO- opetuksen toteuttaminen

- Pienryhmämuotoisesti
- Kouluilla, työpaikoilla ja muissa oppimisympäristöissä
- Moniammatillinen yhteistyö
- Yhteistyö tuki- ja neuvontapalveluiden kanssa
- Ope + nuorten sosiaalisen kasvun tukemiseen, perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä muuhun tuki- ja neuvontatyöhön perehtynyt opetuksenjärjestäjän nimeämä ammattilainen
- Opetus voidaan tarvittaessa osittain järjestää muun opetuksen yhteydessä

- Lähiopetuksena koulussa
- Ohjattuna opiskeluna työpaikoilla ja muissa oppimisympäristöissä
- Opiskelu koulun ulkopuolella oleellinen osa opiskelua
- Muissa kuin koulussa tapahtuvissa oppimisympäristöissä oppilaalla on oikeus opettajan antamaan ohjaukseen ja opetukseen
- Oppilaille annetaan opetussuunnitelman mukaisia oppimistehtäviä
- Oppimistehtävistä suoriutuminen otetaan huomioon oppilaan arvioinnissa

- Työpaikoilla ja muissa oppimisympäristöissä toimiva henkilöstö tulee perehdyttää työturvallisuuteen, tietosuojaan ja salassapitosäädöksiin

OPS2016 VALINNAISAINEET

Valinnaisuus perusopetuksessa

- Syventää oppimista
- Laajentaa opintoja
- Vahvistaa jatko-opintovalmiuksia
- Tukee opiskelumotivaatiota
- Kartuttaa valitsemisen taitoja
- Painotetussa opetuksessa

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

- Tuntijaon vähimmäistuntimäärät, joiden lisäksi paikallisesti päätetään:
 - luokilla 1 – 6 yhteensä 6vvh
 - Luokilla 7-9 yhteensä 5 vvh
 - Vähintään 9 h/oppilas 1 -9 luokilla
- Osana yhteisesti oppiaineina opetettavia aineita ja arvioidaan niihin kuuluvana

Valinnaiset aineet

- Perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä tai soveltavia opintoja tai useasta oppiaineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia
- Tulee edistää perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista
- Tavoitteita ja sisältöjä useista eri oppiaineista tai laaja-alaisista osaamisalueista
- Soveltavilla voidaan edistää oppiaineiden yhteistyötä, esim. taide- ja taitoaineet, tvt, kuluttaja- ja talouskasvatus, globaalikasvatus tai draamaopinnoissa

Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät

- A2 ja B2 määritelty Opetussuunnitelman perusteissa
- Muista päätetään paikallisessa ops:ssa
- Vapaaehtoinen A2 kieli vähintään 12 vvh
 - Järjestämiseen käytetään valinnaisvvh sekä 222 vvh ylimeneviä tunteja
 - Vvh jakaminen vuosiluokille päätetään paikallisessa ops:ssa
 - Jos A2 kieli on toinen kotimainen kieli, käytetään B1 kielen vvh
 - Tavoitteet ja päättöarvioinnin kriteerit samat kuin kaikille yhteisessä A-kielessä
- Valinnainen B kieli vähintään 4 vvh

Oppilasvalinta

PA 9 b § ([29.12.2009/1768](#))

Oppilaan ottaminen joustavan perusopetuksen toimintaan

- Joustavan perusopetuksen toimintaan voidaan ottaa perusopetuksen 7–9 vuosiluokkien oppilas. Poikkeuksellisesti joustavan perusopetuksen toimintaan voidaan ottaa myös perusopetuslain 17 §:n 2 momentissa säädettyä erityisopetusta saava oppilas, mikäli oppilas kykenee noudattamaan joustavan perusopetuksen toiminnassa käytettävää opetussuunnitelmaa ja järjestelyä voidaan kokonaisuutena pitää oppilaan edun mukaisena.
- Oppilas valitaan joustavan perusopetuksen toimintaan oppilaan tai hänen huoltajiensa tekemän hakemuksen perusteella. Opetuksen järjestäjä päättää oppilasvalinnan perusteista ja valintamenettelystä. Otettaessa oppilaita joustavan perusopetuksen toimintaan heihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita.

Keille JOPO on tarkoitettu?

OPS2014:

Niille 7-9 lk oppilaille

- joilla on alisuoriutumista
- heikko opiskelumotivaatio
- Joilla on vaara syrjäytyä
jatkokoulutuksesta ja työelämästä

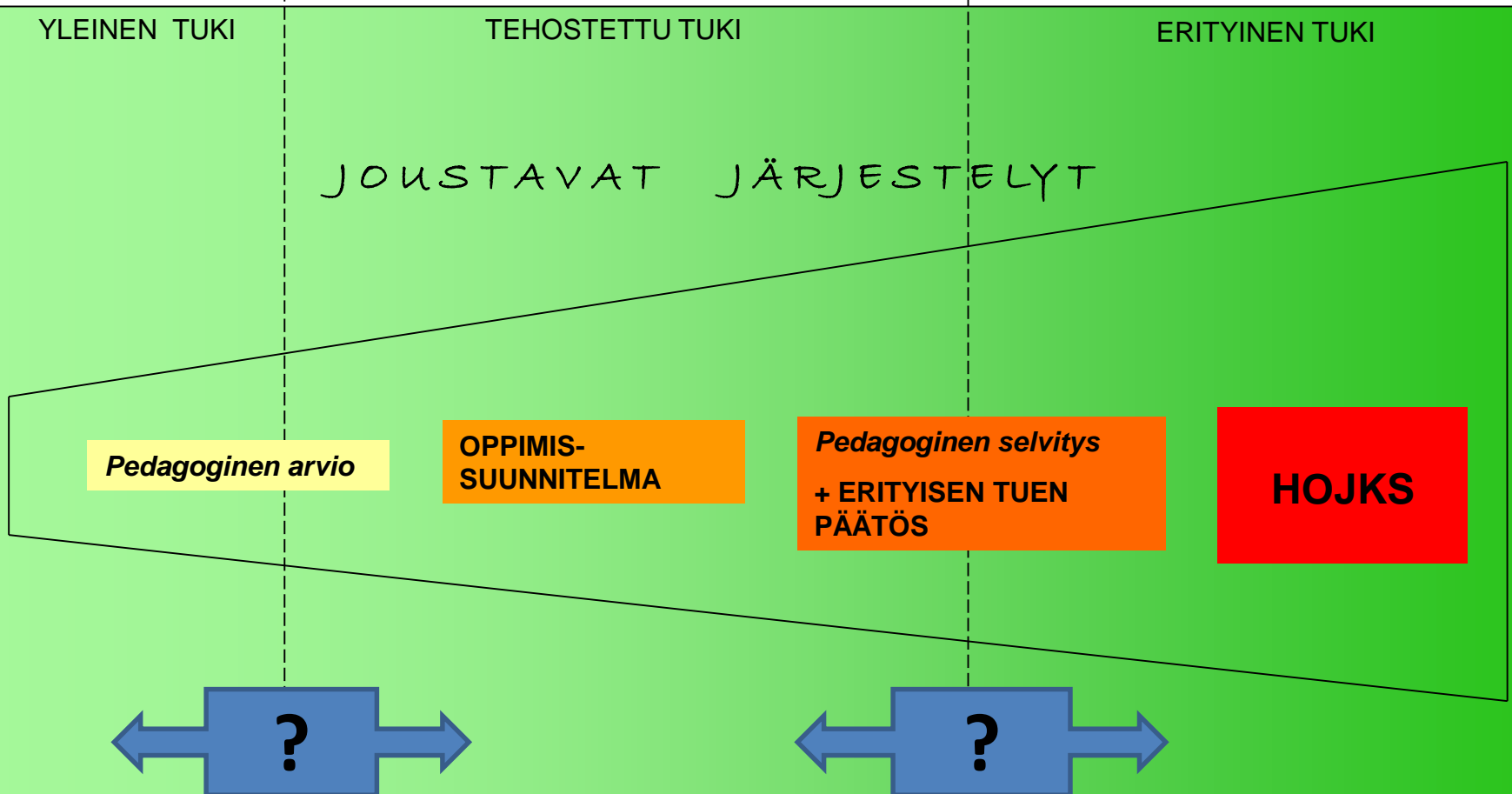
Oppilaalla on oikeus tukeen (POL 30§)

- JOPO-oppilaalla on oikeus POL mukaiseen oppimisen ja koulunkäynnin tukeen ->yleinen ja tehostettu tuki
- Ohjaukseen
- Oppilashuoltoon
- Poikkeuksellisesti JOPOon voidaan ottaa myös erityisen tuen oppilas, mikäli hän
 1. Kykenee noudattamaan opetuksessa käytettävää opetussuunnitelmaa ja
 2. Opetusjärjestelyä voidaan pitää oppilaan edun mukaisena

Dynaaminen tuen jatkumo:

Onko kaikkia tuen mahdollisuuksia käytetty?

- Jatkuva pedagoginen ja monialainen arviointi
- Raportointi: mitä tukimuotoja on käytetty?

PA 11§

Opinnoissa eteneminen ja vuosiluokalta siirtyminen

- Oppilas, joka on saanut vuosiluokan oppimäärään sisältyvissä eri oppiaineissa vähintään välttäviä tietoja tai taitoja osoittavan numeron taikka vastaavan sanallisen arvion, siirtyy lukuvuoden koulutyön päätyttyä seuraavalle vuosiluokalle. Oppilaalle, jonka suoritus on hylätty, tulee varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta osoittaa saavuttaneensa asianomaisessa aineessa hyväksyttävät tiedot ja taidot. Mahdollisuus voidaan antaa myös lukuvuoden koulutyön päätyttyä.
- Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hän ei ole opintojen aikana eikä erillisessä kokeessa suorittanut 1 momentissa tarkoitettuja eri aineiden opintoja hyväksytysti tai jos sitä on oppilaan yleisen koulumenestyksen vuoksi pidettävä tarkoituksenmukaisena. Opetushallitus voi määrätä, milloin suorituksen hylkääminen jossakin aineessa ei aiheuta vuosiluokalle jäämistä. Vuosiluokalle jäävän oppilaan suoritukset asianomaiselta luokalta raukeavat.
- **Opetussuunnitelmassa voidaan määrätä, että eri oppiaineiden opinnoissa voidaan edetä vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijasta oppilaan oman opinto-ohjelman mukaisesti. Opetussuunnitelmassa määrätään opintokokonaisuuksista, joiden suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opinnoissa etenemiseen asianomaisessa aineessa. Oppilas siirtyy lukuvuoden koulutyön päätyttyä seuraavalle vuosiluokalle. Yhdeksännellä vuosiluokalla oppilas luetaan asianomaisen vuosiluokan oppilaaksi niin kauan kuin oppilas saa päättötodistuksen tai hän eroaa koulusta. Mahdollisuudesta suorittaa opinnoissa etenemisen esteenä oleva opintokokonaisuus erillisessä kokeessa sekä vuosiluokalle jäämisestä yleisen koulumenestyksen vuoksi on voimassa, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään**

Keille JOPO on tarkoitettu?

OPS2014:

Niille 7-9 lk oppilaille

- joilla on alisuoriutumista
- heikko opiskelumotivaatio
- Joilla on vaara syrjäytyä
jatkokoulutuksesta ja työelämästä

Valintamenettely (OPS2014)

- Oppilaan tai huoltajan hakemuksesta
- Valinnassa sovellettava oppilaisiin yhdenvertaisia valintaperusteita
 - > kriteerit ja valintamenettelyt päätetään paikallisessa OPS:ssa
- Päätös valmistellaan moniammatillisesti
- Oppilasvalinnasta tehdään hallintopäätös (valituskelpoinen)
- Mikäli JOPO-oppilas siirtyy pois JOPOsta ennen perusopetuksen loppuunsaattamista (ts. JOPO keskeytyy), on tehtävä hallintopäätös päättymisestä

Osallisuus

- On kuulumista johonkin itseä suurempaan kokonaisuuteen
- On äänen saamista, kun asioista päätetään
- On sitä että on toimija, eikä toiminnan kohde
- On tunnetta siitä, että on voinut vaikuttaa
- On mahdollisuutta kantaa vastuuta
- On sitä, että huomataan, tullaan tunnistetuksi –ei näkymättömyyttä

Keskeiset normit ja lähteet

- Erityisopetuksen strategia 2007
www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2007/Erityisopetuksen_strategia.html
- POL 21.8.1998/628 muutoksineen www.finlex.fi
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 30.12.2013/1287
www.finlex.fi
- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Luku 7 ja 8. OPH Määräykset ja ohjeet 96/2014. www.oph.fi
- Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Luku 5 ja 6. OPH Määräykset ja ohjeet 94/2014 www.oph.fi
- **POL 2010 ja OPS2016 mukaiset OPH:n YL, TT ja ET MALLILOMAKKEET:**

http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/ohjeita_koulutuksen_jarjestamiseen/perusopetuksen_jarjestaminen/tietoa_tuen_jarjestamisesta/tuen_lomakkeet_ops_2016

Lähteitä

- Booth & Ainscow 2005. Koulu ja inklusio –työkirja osallistavan opetuksen järjestämiseksi. Kehitysvammaliitto.
- Alila & Sipilä 2014 Kolme pientä porrasta. Tervaväylä
- <https://www.valteri.fi/puoti/materiaalit/muut-tuotteet/>
- Saloviita 2016 Samanaikaisopetus. PS-kustannus.
- Pulkkinen & Rytivaara 2015 Yhteisopetuksen käsikirja.
<https://hyvatkaytannot.oph.fi/kaytanto/2030/?q=180c2a061c56fcbec28acac220076720>
- Sirpa Oja (toim.) 2012 Kaikille kelpo koulu. Kolmiportaisen tuen toteuttaminen ja kehittäminen. PS-kustannus.
- Mikola & Oja 2015 Konsultatiivinen työote oppilaan ja opettajan tukena. Onerva.
<https://www.valteri.fi/puoti/materiaalit/muut-tuotteet/>
- HYPE Next practices pedagogisen hyvinvoinnin kehittämiseen 2014
<http://www.onetti.fi/oppimisen-tuki/>
- Vehviläinen, S. 2014 Ohjaustyön opas. Yhteistyössä toimijuutta. Gaudeamus.
- Perälä, Hietanen-Peltola ym. 2015 Monialainen opiskeluhoito ja sen johtaminen. THL opas 36/2015.

Lisää esimerkkejä yhteisopettajuuden toteuttamisesta ym. kolmiportaisesta tuesta:

- www.helsinki.fi/cea/opetuksenjaoppimisentuki/
- Kelpokymppi-hanke www.kelpokymppi.fi

Onerva/Valteri verkossa

Onervan nettisivuilla tietoa tarjoamistamme palveluista, koulutuksista, julkaisuista ja muusta toiminnastamme: www.onerva.fi

Valterin nettisivut: www.valteri.fi

Palvelu sisältää sekä maksullisia että maksuttomia verkkojulkaisuja ja -luentoja. Käy tutustumassa: www.voppi.fi

Valterin julkaisut löydät Valteri-Puodista: <http://www.valteri.fi/puoti/>

Tule Onervan tykkääjäksi Facebookissa:
<https://www.facebook.com/ValteriOnerva>

Onervan uutiskirje sisältää ajankohtaisia uutisia, tietoa koulutuksista ja uutuusmateriaaleista. Tilaa uutiskirje: <http://www.onerva.fi/tilaa-utiskirje/>

Onervan blogi

Asiantuntijakirjoituksia ajankohtaisista aiheista:
<http://www.onerva.fi/blogi/>

www.valteri.fi

